

ποῖον φοροῦσιν οἱ μολάδες, καὶ σφραγίδα ἐκ σαρδίου λίθου, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐχάραξε τὸ σύμβολον τοῦ σουλτάνου. Ἐπὶ τέλους δὲ ἀγοράζει καὶ ὥρατον ταμπουράν, τοῦ ὁποίου ἡ λαβὴ ἐχάλατο (ἐξεδιδόνετο) καὶ ἀνεστέλλετο κατὰ θέλησιν. Βάλλει τὴν σφραγίδα καὶ τὸ ὄργανον οὕτω λελυμένον εἰς τὸν κόλπον του, καὶ διὰ τῶν ἀπατηλῶν του τρόπων πλησιάζει φακίρην καὶ τὸν παρακαλεῖ νὰ ἔλθῃ ἵνα ἀναγνώτῃ παραγράφους τινὰς τοῦ Κορχνίου εἰς τὴν μητέρα τοῦ ἀποθνήσκουσιν. Ἀφοῦ δὲ τὸν ἔφερε παρὰ τῇ γραίᾳ, εἶπε νὰ γράψῃ καθ' ὑπαγόρευσίν του διαβατήριον, δι' οὗ θὰ ἐμφανισθῇ ὡς μολλὰς, ἡ τζαούσης, δηλαδή προσκυνητὴς τῆς Μίκκας, ἅγιος ἄνθρωπος ἀπεσταλμένος παρὰ τοῦ Σουλτάνου εἰς τὴν θυγατέρα του, καὶ θὰ διέλθῃ τὰς πύλας τοῦ παλατίου. Ὁ φακίρης, νομίζων ὅτι ὁ Κιόρογλου δὲν γνωρίζει γράμματα, τὸν ἀπατᾷ, καὶ γράφει εἰς τὴν ἡγεμονίδα, ἐπ' ὀνόματι τοῦ σουλτάνου, ὅτι ὁ ψευδὴς οὗτος τζαούσης εἶναι ὁ ἀχρεϊότερος τῶν ἀνθρώπων, καὶ τὴν συνιστᾷ νὰ τὸν μαστιγώσῃ. — Ἀλλ' ὁ Κιόρογλου ὅστις ἀνεγίνωσκεν ἀνωθεν τῶν ὥμων τοῦ ἀπίστου γραφέως, τὸν πνίγει σχεδόν, τὸν ἀνγκάζει νὰ ὑπακούσῃ, σφραγίζει τὴν ἐπιστολὴν μετὰ τὴν παραπαικμένην σφραγίδα τοῦ σουλτάνου, καὶ διὰ νὰ βεβαιωθῇ ἐπὶ πλέον περὶ τῆς ἐχεμυθίας τοῦ φακίρου, καταφέρει κατὰ τῆς κεφαλῆς τοιοῦτον κτύπον, ὥς τὴν ἐπλάτυνεν ὡς βιβλίον τὸ ὁποῖον κλείεται. — Ἐπειτα τὸν ὤθει εἰς γωνίαν τινὰ τοῦ δωματίου, κτυπᾷ μετὰ τὸν πόδα τὸν τοῖχον, ὁ ὁποῖος κρημνισθεὶς θάπτει καὶ καλύπτει τὸ πτώμα τοῦ φακίρου. — Ἀδύνατον νὰ τελειώσῃ τις ταχύτερον ὑπόθεσιν ἢ διήγησιν ὅμως αὐτῆς εἶναι μακροτάτη καὶ λίαν περιεργὸς ἕνεκα τῶν ἀπορρηγμάτων καὶ τῶν τύπων τοῦ διαλόγου, μεμιγμένου πάντοτε μετὰ ἀστεϊσμοῦ καὶ θηριωδίων.

(Ἔπεται συνέχεια.)

ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ

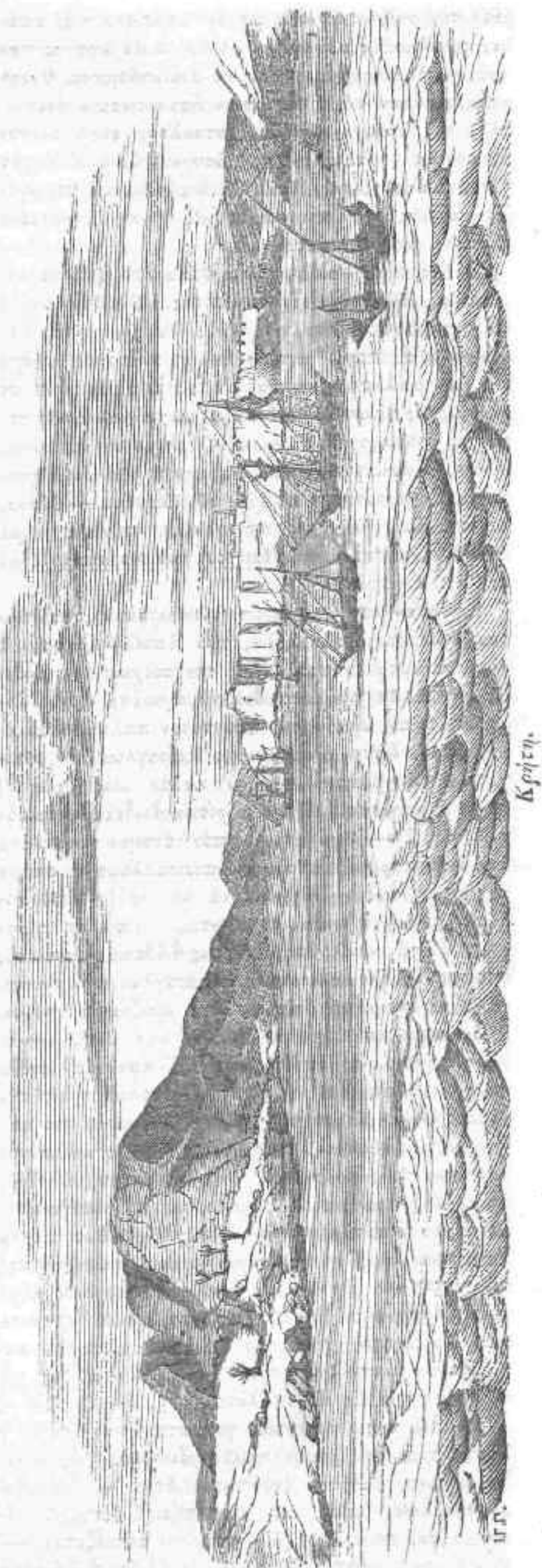
ἐκ τοῦ

ὕπερ τῆς Ἑλληνικῆς Αὐτονομίας
πολέμου τῶν Κρητῶν.

— 000 —

Ἐκδίδεται μετ' ὀλίγον περιγραφή τῶν κατὰ τὴν Ἑλληνικὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1821 ἔτους συμβάντων ἐν Κρήτῃ ὑπὸ τὸν ἀνωτέρω τίτλον, ἀποτελέσασα ἐπέκεινα τῶν τεσσαράκοντα τυπογραφικῶν φύλλων.

Ὅποίαν καὶ ὁπόσῃν ὑπηρεσίαν προσφέρει εἰς τὸ ἔθνος ὁ συγγραφεὺς τοῦ βιβλίου τούτου πᾶς Ἕλλην συναισθάνεται· δὲν θέλομεν ἄρα ἐνδιατρίψαι ἐπικαλούμενοι τὴν συνδρομὴν τῶν ὁμογενῶν. Τὸ ἔργον

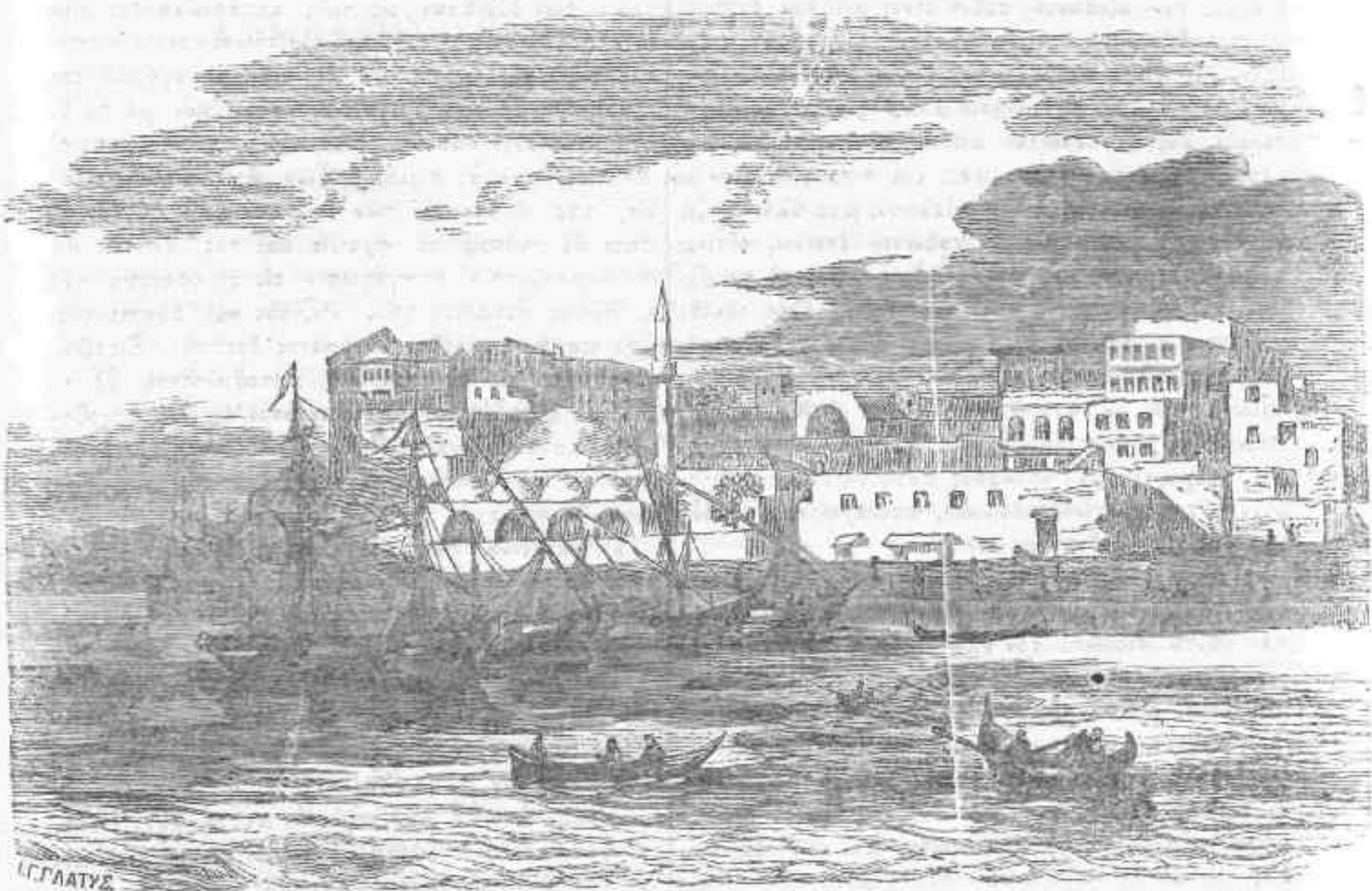

Κρήτη.

ὅσον οὐπω γίνεται γνωστόν. Εὐτυχῆσαντες ν' ἀναγνώσωμεν τὰ πρῶτα δεκαπέντε φυλλάδια αὐτοῦ βεβαιούμεν ὅτι διὰ τῆς συγγραφῆς ταύτης τὴν ὁποίαν χαρακτηρίζει ἡ ἀφέλεια τῆς φράσεως καὶ ἡ περὶ τὴν ἐκθεσὶν ἀκρίβεια, τοῦ ἱστοριογράφου μετασχόντος ἐξ ἀρχῆς τοῦ πολέμου τῆς Κρήτης, καὶ καταγράψαντος τὰ κατ'αὐτὴν συμβάντα, εἰς τὰ πλεῖστα τῶν ὁποίων ἦσαν αὐτόπτης, διὰ τῆς συγγραφῆς

ρίσου· ὁ Α. Χάλης καὶ ὁ Α. Φασούλης παρουσιασθέντες πρῶτοι εἰς Καμπιά μετ' ἑκατοσίων περίπου ἀντατάχθησαν ἡρωϊκῶς· ἐφθασε δὲ παρρηθὺς καὶ ὁ Ι. Χάλης μετ' οὓς Κεραμιανοὺς· καὶ συνέτρεχον προθύμως οἱ ὀπλοφόροι πανταχόθεν, κωλύοντες ἐπὶ τρεῖς ὥρας ἐν τῇ φάραγγι τὸν ἀσυγκρίτως πολλαπλάσιον ἐχθρὸν νὰ προβῇ ἐπὶ τὰ πρόσω.

» Δρομαῖος κατέφθασεν εἰς Καμπιά μετ' ὀλίγον

Χανία.

λέγομεν, ταύτης, νέοι ὄχι ὀλίγοι ἀδάμαντες προστίθενται εἰς τὸν λαμπρὸν στέφανον τῆς τιμῆς τὸν ὁποῖον ἀπένειμε τότε μετὰ θαυμασμοῦ ἡ Εὐρώπη εἰς τὴν ὑπὲρ ἐλευθερίας ἀγωνιζομένην Ἑλλάδα.

Χάριν τῶν ἀναγνωστῶν ἐκλέγομεν τὴν ἡρωϊκὴν μάχην τοῦ Θερίσου, ἥτις εἰς μὲν τοὺς Τούρκους τῆς Κρήτης εἰς δὲ τοὺς ἐπαναστάτας χριστιανοὺς ἐνέσπειρε μέγα θάρρος.

Μάχη τῶν Καμπιῶν τοῦ Θερίσου.

« . . . Ἐξῆλθον λοιπὸν (ἐκ τοῦ φρουρίου τῆς Κυδωνίας) τὴν 4, τοῦ μηνὸς (Ἰουλίου) οἱ Τούρκοι πεντακισχίλιοι περίπου φέροντες ἅπαντα τὰ προεπρημένα (ἀλύσεις, δηλ. καὶ σχοινία καὶ κανόνια καὶ βόμβας κτλ.) καὶ ἐσκήνωσαν παρὰ τὴν θέσιν Ἀγίαν τῆς Κυδωνίας· τὴν δὲ ἐπιοῦσαν ἀνταείλαντος τοῦ ἡλίου, μετὰ τὸν συνήθη κανονοβολισμὸν ὤδευσεν ἀθρόος ὁ στρατὸς αὐτῶν, παρακολουθούτος καὶ τοῦ Αχτέρ Πασᾶ, ἐνδὸν τῆς φάραγγος κατὰ τὴν θέσιν Καμπιά, διευθυνόμενος ἐνκντίον τοῦ Θε-

καὶ ὁ Δασκαλάκης μετ' ἑκατὸν πεντήκοντα περίπου στρατιώτας. συνοδευόμενος καὶ ὑπὸ τῶν ῥηθέντων γενναίων ἀνδρῶν· περιελθὼν δὲ μετ' ὀλίγον ταχύτητα τὰς ἀμυντικὰς τῶν Ἑλλήνων θέσεις, ἐνεθάρρυνεν ἐνθουσιωδῶς τοὺς γενναίως ἀνθισταμένους. « Ἀς γενναιοψυχήσωμεν, ἀνέκραξε, φίλοι συστρατιῶται, διὰ νὰ νικήσωμεν μετ' ὅλην βοήθειαν τοῦ Θεοῦ καὶ ταύτην τὴν φορὰν τὸν ἐχθρὸν, καὶ καταβάλωμεν ὁλοτελῶς τὸ θρᾶσος του, ὅστις ἐκινήθη σήμερον τόσον πολὺς καθ' ἡμῶν μετ' σκοπὸν νὰ μᾶς ἐξαρνήσῃ ἀπὸ τοῦ προσώπου τῆς γῆς. Ἐὰν νικήσωμεν καὶ τώρα, φίλοι μου, δὲν θὰ φοβηθῶμεν ὅτι μέλλει εἰς τὸ ἐξῆς νὰ μᾶς ἐνοχλήτῃ· ἂν κερτερίσωμεν μετ' ἀνδρίαν, καὶ ἰδοὺ οἱ γενναῖοι ἀδελφοί μας Λακκιῶται φθάνουσι διὰ νὰ μᾶς βοηθήσωσιν ».

» Οἱ λόγοι οὗτοι τοῦ Δασκαλάκη ἐπροξένησαν θάρρος πολὺ εἰς τοὺς μαχητάς· καὶ ἡ μέλλουσα ἐπικουρία ἐνεθάρρυνεν αὐτοὺς νὰ ἀντιπαρατάττωνται μετ' ὀλίγον κερτερίαν κατὰ τῶν θρασέως ἐφορμώντων ἐχθρῶν. Οἱ πολέμιοι ὅμως ἀσυγκρίτως πολὺ πληθεύσαντες, καταλάμβανον προΐουσης τῆς ἡμέ-

ρας θέσεις λίαν επικιριωτέρας· καὶ ἡ νίκη ἤρχισε νὰ ὑπομειδιᾷ εἰς αὐτούς.

» Εἰς τοιαύτην κρίσιμον ὥραν, ἡλίου ἤδη μεσουρανοῦντος, ἀνεφάνησαν πλησιάζοντες μὲ πυροβολισμούς οὐδ' ὀκνηντά τέσσαρες Λακκιῶται· μόλις δ' ἐστησαν ἐκεῖνοι τοὺς ὤκεϊς αὐτῶν πόδας εἰς τὸ ἐρημακλήσιον τοῦ Ἁγίου Ἀντωνίου, καίμενον πρὸς δυσμὰς τῶν μαχομένων πολεμίων, καὶ ἐσκέρθησαν ἰδόντες τὸν κίνδυνον πόθεν εἶναι μᾶλλον εὐπετέ· νὰ προσβάλλωσιν ἐπικιρίως τὸν προχωροῦντα ἐχθρόν. Εἰς δ' ἐξ αὐτῶν, ὁ γενναϊόκαρδος Σαριδαντιώνης, μὲ πολλὴν συγκίνησιν ἀνέκραξεν· « Ἄς ὁρμήσωμεν, καὶ ἃς πέσωμεν ἐπάνω τῶν παρευθῶν ὅσοι ἔχομεν βέπτισμα ἐπάνω μας, καὶ ἡ νὰ γαθῶμεν μὲ τοὺς κινδυνεύοντας τῶρα ἀδελφούς μας ὅλοι μαζῇ, ἡ νὰ νικήσωμεν. Διότι ἂν γαθῶσιν ἐκεῖνοι, οἵτινες τῶρα πολεμοῦσι μὲ τόσον κίνδυνον, καὶ τὰ παιδιὰ μας, καὶ αἱ γυναῖκές μας, καὶ ἡμεῖς ὅλοι εἴμεθα χαμένοι. » Τυχέως δ' ἅπαντες ἀφελόντες τὰ τῆς κεφαλῆς καλύμματα καὶ κρατοῦντες αὐτὰ εἰς τοὺς ὀδόντας τῶν, ὡς συνειθίζουσι τοῦτο οἱ Κρήτες εἰς παρομοίας ὁρμητικὰς ἐπιθέσεις, ὥρμησαν ἀτρόμητοι, τρέχοντες μὲ σφοδροὺς πυροβολισμούς πλαγιδέν κατεπάνω τῶν πολεμίων, προκεχωρημένων ἤδη καὶ γενναίως ἀνθισταμένων.

» Αὐσπίστευτον εἶναι τὸ μέγχι ἐκεῖνο τόλμημα τῶν Λακκιωτῶν ὑπάρχει ὁμῶς πρᾶγματικώτατον, καὶ τοῦτο διέσωσε τὸν ἐλληνικὸν στρατὸν μικράς ὥθης· ἐπὶ τὰ πρόσω ὑπελείπετο ἔτι εἰς τοὺς Τούρκους, διὰ νὰ καταφθείρῃσι καὶ διασαρπίσωσι τοὺς ἀνθισταμένους, καὶ οὕτω νὰ γείνωσι κύριοι τοῦ θανάτου καὶ τῆς ζωῆς τῶν ἡττηθέντων Ἑλλήνων. Οἱ Κρήτες, Ἑλληνές τε καὶ Τούρκοι, ἔχουσιν ὁμοίαν φυσικὴν ἀνδρίαν, ὡς γεννημένοι καὶ ἀναθρεμμένοι ἐπὶ τῆς αὐτῆς γῆς· ἔχουσι δὲ τὸ αὐτὸ ὄπλον, καὶ τὸν ἴδιον τοῦ πολέμου τρόπον, μακρόθεν ἰστάμενοι εἰς τὰς μάχας μὲ τὰ κατ' ἐξαιρέσιν τηλεβόλα ὀπλα τῶν ὀπισθεν πετρῶν· δὲν εἶχον ὁμῶς συνειθίσει ἑκάτεροι καὶ τὸν κατὰ τὰς μάχας περιφραγμὸν μὲ τὰ λεγόμενα ταμπύρια τῶν μᾶλλον ἐμπειροπολέμων Ρουμελιωτῶν· διὰ τοῦτο καὶ ὑπόκεινται εἰς τὴν ὁρμὴν τοῦ τολμηροτέρου.

» Ἀμα εἶδον οἱ ἀπέναντι Τούρκοι τὴν ἀκάθεκτον τῶν Λακκιωτῶν ὁρμὴν, δὲν ἠδυνήθησαν νὰ στηριγῶσι τοῦ λοιποῦ εἰς τὰς θέσεις τῶν· ὅθεν ἀπεφάσισαν νὰ ὀπισθοπορήσωσιν ἡσύχως, νομίσαντες· ὅτι ἦτον εὐκολὸν νὰ διασωθῶσιν οὕτως εἰς τοσοῦτον δυσβάτους τόπους, ἐπὶ τῶν ὁποίων οἱ ὀρεινοὶ εἶναι συνειθισμένοι εὐκολώτατα νὰ ὁδεύωσι.

» Τὸ ἀνωτέρω κίνημα ἐπηρέασεν ἀμφοτέρους τοὺς στρατούς· διότι ἤρχισαν εὐθὺς οἱ ἀντηχητικοὶ ἀλαλαγμοί, καὶ αἱ ἐνθουσιώδεις κραυγαὶ ἐκ μέρους καὶ τῶν λοιπῶν Ἑλλήνων, ἐξορμώντων ἐπίσης ἀπὸ τὰς θέσεις τῶν, καὶ ἐμποιοῦντων οὕτω τὴν ἀταξίαν εἰς τοὺς ἀντιπάλους μιμηθέντας τοὺς πρώτους.

» Ἀφοῦ δὲ ἅπασι οἱ Τούρκοι ἐστρέψαν τὰ νῶτα, ὑπῆρξε τῷ ὄντι παράδοξον νὰ βλέπῃ τις, ὅτι ὅκτα.

λίους· σχεδὸν Τούρκους πρὸς κατωφερῇ ὀπισθοδρομῇ μέχρι τῆς κατὰ τὴν πεδιάδα θέσεως Συκο-
ληγῆς καλουμένης. Ἀνωφελῶς ἐπέδειξαν εἰς πολλὰ μέρη οἱ Τούρκοι ἐπιμονὴν γενναίαν ν' ἀντισταθῶσιν· ἡ ἐπίθεσις τῶν Ἑλλήνων κατὰ τούτων ἐγένετο μετὰ μεγαλπρέπειας πεισμονῆς καὶ αἰματωδεστέρας. Ἀφοῦ ἅπασι οἱ Τούρκοι ἀπώλεσαν τὸ θάρρος ὑπεχώρουν ἅπαντες πρὸς τοὺς νικητάς· καὶ μέρος μὲν τῶν δούλων τῶν ἔρριπτον εἰς τοὺς καταδιώκοντας, διὰ νὰ ἐπασχολῶσιν αὐτούς καὶ εὐρίσκωσι κυρτὸν ν' ἀπομακρύνωνται, μέρος δὲ οἱ νικηταὶ ἐφορμῶντες ἠφ' ἑσπέρου ἐκ τῶν ὤμων τῶν ἡττημένων, μὲ τὰ ὅποια ἐρόντευον αὐτούς. Κατεκυρίευσαν δὲ τότε οἱ Ἕλληνες πολλὰς σημαίας, ζῶα, ἄρθνα πολεμεφώδια, τὰς ἀποσκευὰς τῶν Τούρκων ἀπάσας, σὺν ἅπασιν δὲ τούτοις τὰ σχοινία καὶ τὰς ἀλύσεις δι' ὧν διεννοῦντο ν' ἀπαγάγωσιν εἰς τὸ φρούριον τῆς Κυδωνίας δεσμίους τοὺς Ριζίτας καὶ Σφακιανούς· ὁ δὲ παστὴς μακρόθεν ἰστάμενος ἔριππος, διεσώθη προφθάζας εἰς τὸ φρούριον· κατεδιώκοντο δὲ οἱ Τούρκοι ἀδροδίατοι καὶ ἀπνευστί ἐν ὥρᾳ ὑπερβολικοῦ καύσωνος ὑπὸ ὀρεινῶν ὠκυπόδων, σύντρητον ἔχοντων τὴν σκληραγωγίαν καὶ τὴν περὶ τῆς ζωῆς τῶν ἀδιαφορίαν.

» Ἐπέκεινα τῶν πεντακοσίων Τούρκων ἔπεσαν τότε, ἐκτὸς ἐκεῖνων οἵτινες, ἀπακμύοντες ἕνεκα τοῦ κατεσπευσμένου δρόμου, ὥρμων πρὸς τοὺς παραβρόντας ῥύχας κεχηνότες, καὶ πίνοντες ὕδωρ διὰ νὰ δροσίσωσι τὴν κατκαυσμένην καρδίαν τῶν ἀπὸ τῆς φλόγας τοῦ καύσωνος, διερρήγνυντο τότε ἔλασινοί. Ἐπεσαν ὡσαύτως καὶ ἐκ τῶν Ἑλλήνων ἀπὸ μὲν τοὺς περὶ τὸν Β. Χάλην καὶ Α. Φατούλην δέκα καὶ τρεῖς, ἀπὸ δὲ τοὺς περὶ τὸν Δισκαλάκην ἑπτὰ, καὶ ὀκτὼ ἐκ τῶν Κερκμινῶν καὶ ἄλλων λόχων. Ἀπὸ δὲ τοὺς εὐτόλμοις Λακκιώτας ἐτραυματίσθη ἰσχυρῶς μόνος ὁ Σαριδαντιώνης. Ὁ ἀρειότολμος οὗτος ἀνὴρ λέγεται ὅτι ἐρόντευεν εἰς τὴν μάχην ἐκείνην περὶ τοὺς δεκατέσσαρας ἐκ τῶν πολεμίων, ἐξακολουθῶν μέχρι τέλους τὴν καταδίωξιν· ὁ δ' ἐφ' αἰλλος ἐκεῖνου κατὰ τε τὴν τόλμην καὶ τὴν τῶν ποδῶν ὠκύτητα Γεώργιος Νικολουδάκης, Λακκιώτης καὶ οὗτος, ἤρριστευσεν ἐξαισίως· προμαχόμενος τῶν λοιπῶν ἀπέκτεινε τινὰς τῶν καταδιωκομένων, καὶ ἀφῆρεσεν ἐκ τῶν ὤμων τῶν ἐχθρῶν πολλὰ δούλα.

» Καὶ τίς τῶν Ἑλλήνων δὲν ἦτον εὐκολὸν νὰ ρονεύσῃ πολέμιον εἰς τοιαύτην περίστασιν; Ἄν ἅπασι ἅπαντες ἐξηκολούθουν προθύμως τὴν καταδίωξιν, ἀναμφιβόλως πολλῶν πλείονες τῶν ἐχθρῶν ἦ-
βελον πέσει νεκροί· ἐτρέπησεν ὁμῶς πολλοὶ τῶν νικητῶν κατὰ κακίστην συνήθειαν οὐ μόνον τῶν Κρητῶν ἀλλὰ καὶ τῶν λοιπῶν Ἑλλήνων εἰς τὴν λαφυραγωγίαν τῶν νεκρῶν καὶ οὕτως εὖρον καιρὸν νὰ διασωθῶσιν οἱ ἐχθροί.

» Ἡ νίκη αὕτη ἀναπλήρωσε τὴν ἑλλειψίν πολεμεφωδίων εἰς τοὺς Ἕλληνας· ὥπλισε πολλοὺς ἐξ αὐτῶν καὶ κατέστησε τοὺς μὲν Τούρκους ἀτολμοτέ-
ρους τοὺς δ' Ἕλληνας θάρρ' αὐωτέρους μαχητάς· ὁ-

φείλεται δὲ ἡ νίκη πρὸ πάντων εἰς τὴν ἀρετὴν καὶ φιλοτιμίαν τοῦ Χάλη καὶ Φασούλη, εἰς τὴν γενναίαν ἐνθάρρυνσιν τοῦ Δασκαλάκη, καὶ εἰς τὴν παράδοξον τόλμην τῶν Λακκιωτῶν. »

Η ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΣ

περὶ τὰ μέσα τῆς ΙΣΤ' ἑκατοστιαστῆριδος.

(Συνέχεια. Ἰδε φυλλ. 205, 206 καὶ 207.)

—οοο—

Αἱ πολλὰ δυσχέρειαι τῶν Εὐρωπαίων πρέσβειων, τὰς ὁποίας ἀναμνησκονται καὶ ἕτεροι τοῦ Τουρκικοῦ κράτους ἱστορικοί, περιγράφονται μὲ πολλὴν ἀφέλειαν παρὰ τοῦ Βυσσέκ. Ἐκτὸς τῶν προειρημένων μετὰ τοῦ τζαούση αὐτοῦ, διηγείται καὶ ἕτερον κομικώτερον. Παρθέτω αὐτὴν τοῦ πρέσβους τὴν διήγησιν. « Ἰδὼ τὸ 1559 τὴν 9 Ἰουνίου, καὶ μὴ θέλοντος τοῦ τακούση μου, τὸν Σουλεϊμάνον ἐξερχόμενον. Τί δὲ μ' ἐμποδίζει νὰ μιμηθῶ τοὺς ἐνδόξους στρατιωτικούς, καὶ νὰ σὲ διηγηθῶ δύο μου μάχας; Εἶμαι ἀργός (ἐκτὸς ἂν θεωρήσης ἔργον τὰς ἀδιαλείπτους τοῦ νοός μου φροντίδας), καὶ ὅσον πλεονέκτημα σὲ γράφω, τόσον ἀνακουρίζομαι ἀπὸ τὰς δυσχερείας μου. Ὅταν ἀνηγγέλθη ὅτι ὁ σουλτάνος ἐπλησίαζε νὰ περάσῃ διὰ θαλάσσης, εἶπα εἰς τὸν τζαούσην μου, ὅστις ἀνεχώρει καθ' ἑσπέραν φέρων τὰς κλεῖδας τῆς οἰκίας μου, ὅτι ἐπεὶ δὴ ἐπεθύμουν νὰ τὸν ἴδω, νὰ ἔλθῃ πολλὰ πρῶτ' διὰ νὰ ἀνοίξῃ τὴν θύραν. Μὲ ὑποσχέθη δὲ τοῦτο μὲ πολλὴν προθυμίαν. Διέταξα λοιπὸν τοὺς γενιτζάρους καὶ διερχομένους μου νὰ ἐνοικιάσωσι τὸ ὑπερῶον οἰκίας τινός, ὅθεν ἐμελλε νὰ διέλθῃ ὁ σουλτάνος· καὶ οὕτως ἐπραξάν. Τὸ πρῶτ' ἐγείρομαι πρὸ τῆς αὐγῆς, καὶ ἐπαρίμενα τὸν τζαούσην νὰ ἔλθῃ ν' ἀνοίξῃ· ἀλλ' εἰς μάτην τὸν ἐπεριμένεμεν πολλὴν ὥραν διότι δὲν ἐφαίνετο. Ἀπέστειλα τινὰς νὰ εἰσαγάγῃσι τοὺς γενιτζάρους, τοὺς ἔξω φυλάττοντας, καὶ τινὰς διερμηνεῖς μου ὅλαι αὗται αἱ συνδιαλέξεις ἐγίνοντο διὰ τοῦ ῥήγματος τῆς παλαιᾶς καὶ ἐτοιμοῦρου θύρας. Ὁ τζαούσης ἐπροσασίζετο ποτὲ μὲν τοῦτο, ποτὲ δὲ ἐκεῖνο, λέγων ὅτι τὴν ὥραν φθάνει, καὶ πάλιν ὅτι κατ' ἐλθισμένην. Ἐν τούτῳ ἡ ὥρα παρήρχετο ἐνῶ ἐγίνοντο ὅλα ταῦτα, καὶ ἤκούσθη καὶ ὁ κρότος τῶν τυμπάνων, διὰ τοῦ ὁποίου χαιρετοῦν οἱ γενιτζάροι τὸν σουλτάνον ἀναβαίνοντα τὸν ἵππον του. Ὁ θυμὸς μ' ἐπνίγεν ὅταν ἴδω ὅτι ἐμπνίζομαι παρὰ τοῦ τζαούση. Θυμὸς καὶ δικαία ἀγανάκτησις συνεκίνησαν καὶ τοὺς γενιτζάρους, οἱ ὁποῖοι ἔδωκαν γνώμην, οἱ μὲν ἰδιόκοι μου νὰ σπρώξωσιν ἔσωθεν, αὐτοὶ δὲ, συμβουλεύοντες ἔξωθεν, νὰ κρημνίσωσι τὴν σκολιὰς θύραν καὶ παλαιὰν θύραν. Ἡ ἰδέα μὲ ἤρεσε, καὶ ἀνοίξαντες οὕτω τὴν θύραν ἐτρέξαμεν πρὸς τὴν οἰκίαν, ὅπου ἦτο τὸ ἐνοικισθὲν ὑπερῶον. Ἡ ἰδέα τοῦ

τζαούση ἦτο νὰ ματαιώσῃ τὰς ἐλπίδας μου, διὰ τὴν ἰδίαν κκοδουλίαν· διότι ὅταν διεκρίνωσιν τὴν ἐπιθυμίαν μου ταύτην πρὸς τοὺς πασσάδας, δὲν τοὺς ἤρεσε χριστιανὸς νὰ ἴδῃ τὸν σουλτάνον ἐκστρατεύοντα μὲ μικρὰς δυνάμεις κατὰ τοῦ υἱοῦ του. Καὶ διὰ τοῦτο τὸν ἔπεισαν νὰ ὑποσχεθῇ μὲν εὐσχήμως, ν' ἀργοπορήσῃ δὲ μέχρι τῆς ἐπιβάσεως τοῦ Σουλεϊμάνου εἰς τὰ πλοῖα, καὶ τότε νὰ προτείνῃ πρόφασιν τινὰ εὐλογον διὰ νὰ μὲ τσυχάσῃ· ἀλλ' ὁ δόλος ἐνέπεσεν εἰς τὸν αὐτουργόν. Φθιάσαντες εἰς τὴν οἰκίαν εὐρίκαμεν αὐτὴν κατὰκλειστον, καὶ ἄλλην τὴν δυνάμειν ἀπηντήσαμεν νὰ ἐμβῶμεν, ὅσον καὶ νὰ ἐκβῶμεν ἐκ τῆς ἡμετέρας. Ἐκρούσαμεν τὴν θύραν ἀλλ' οὐδεὶς ἀπεκρίνετο. Τέλος ἐλθόντες οἱ γενιτζάροι ἐζήτησαν παρ' ἐμοῦ ἄδειαν ἢ νὰ συντρέψωσι τὴν θύραν, ἢ νὰ εἰσέλθωσι διὰ τοῦ παραθύρου καὶ ν' ἀνοίξωσιν ἔσωθεν. Ἐγὼ ὅμως τὴν μὲν θύραν ἀπηνόησα, ἐσυγχώρησα ὅμως νὰ εἰσέλθωσι διὰ τοῦ παραθύρου. Καὶ εἰσελθόντες ἐν ῥοπῇ ὀφθαλμοῦ ἤνοιξαν τὴν θύραν. Ἀναβὰς εὐρίκα οἰκίαν πλήρη Ἰουδαίων, ἀληθῆ συναγωγὴν, θαυμάζοντων τίνι τρόπῳ ἡδυνήθηεν νὰ ἐμβῶ, κατεκλεισμένων τῶν θυρῶν. Τὸ πρᾶγμα ἔγεινεν ἀμέσως γνωστὸν, καὶ ἡ οἰκοδόσποινα, ἐκ κατῆς καταγωγῆς οὔσα καὶ εὐπρεπῶς ἐνδυμένη, ἤρχισα κραυγάζουσα Ἰσπανιστὶ κατὰ τῆς βίας καὶ τῆς γενομένης βλάβης εἰς τὴν οἰκίαν τῆς. Ἀποκριθεὶς δὲ ἐγὼ εἶπα ὅτι τοιαῦτα δὲν ἀρμόζουν εἰς ἀνθρώπους μὴ τηρήσαντας τὴν ὑπόσχεσίν των, καὶ προφανῶς ἀδικήσαντας. Ἡ κυρία ὅμως οὐδαμῶς ἱκανοποιήσιν ἐδέχετο, ἀλλ' ὁ καιρὸς δὲν ἐσυγχώρει εἰς ἡμᾶς πλεονέκταν συνομιλίαν. Μὲ ἔδωκεν ἐν παραθύρῳ, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἐφαίνετο ἡ πλατεῖα ὅθεν ἐμελλε νὰ περάσῃ ὁ Σουλτάνος. Ἐκάθητο ἐπὶ γενναϊοτάτου ἵππου. Τὸ πρόσωπόν του ἦτο συνεσταλμένον καὶ αὐστηρόν, ὥστε θὰ τὸν ἐξελάμβανες ὀργισμένον. Πλησίον του ἦσαν τρεῖς παῖδες, τῶν ὁποίων ὁ μὲν ἔφερε λεκάνην ὕδατος, ὁ δὲ φαινόλην καὶ ὁ τρίτος θήκην. Τούτους ἠκολούθουν εὐνοῦχοι θαλαμηπόλοι. Ὅλον δὲ τὸν στρατὸν παρεκλούθουν διακόσιοι περίπου ἱππεῖς. Ἀφοῦ παρετήρησα πάντα ταῦτα, μὴ μόνον φροντὶς ἔμεινε, νὰ καταπραῦνω τὴν οἰκοδόσποιναν, διότι ἤκουσα ὅτι ἡ γυνὴ ἥτις μ' ἐπέπληξεν εἰσερχόμενον εἰς Ἰσπανικὴν γλῶσσαν, ἦτο σχετικωτάτη τῆς συμβίας τοῦ Ρουσάν, καὶ ἐφοβήθη μὴ ἐπέλθῃ τι ἀπεικταῖον εἰς τὴν οἰκογένειαν ταύτην ἐνεκα τῆς ἰδικῆς μου πράξεως. Παρεκάλεσα λοιπὸν νὰ ἔλθῃ ἡ οἰκοδόσποινα· τὴν εἶπα νὰ ἐνθυμηθῇ τὰς συμφωνίας τῆς, ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ κλεισθῇ ἡ θύρα ἀφοῦ εἶχαμεν συμφωνήσῃ νὰ ἀνοιχθῇ, καὶ ὅτι μ' ὅλον τοῦτο ἐγὼ δὲν γίνομαι ἐπιλήσιμον τῶν ἀμοιβαίων συμφωνιῶν, ἂν καὶ αὐτὴ τὰς εἶχε λησμονήσει. Ἡ προσθήκη αὕτη τὴν εὐχαρίστησεν. Εἶχα συμφωνήσει ἐπὶ χρυσᾷ, τὴν δὲ ἐπρόσφερα δέκα, διὰ νὰ μὴ μετανοήσῃ ὅτι μὰς ἤνοιξε τὴν θύραν. Ἰδοῦσα παρ' ἐλπίδα τὴν χεῖρα πλήρη χρυσίου, ἠλλαχθε γνώμην, καὶ ὅλη ἡ συναγωγὴ ἤρχισα περιποιήσεις καὶ ὑποκλίσεις. Ἠλθε καὶ ἐκείνη τὴν ὁποίαν εἶπα σχετικὴν τῆς συμβίας